

VERSLAG GOAB-KRING MIDDEN

Dit is het verslag van de regionale kenniskring Noord over GOAB, die plaatsvond op 28 juni 2022 in Assen van 10.00 – 12.00. Er waren 15 ambtenaren GOAB aanwezig, 2 ambtenaren via Teams en iemand vanuit Ministerie van OCW.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws en actualiteiten
3. Oekraïense vluchtelingen in opvang en onderwijs
4. Toeleiding en bereik ve
5. In de etalage/overige bespreekpunten
6. Afronding

NIEUWS EN ACTUALITEITEN

GOAB

- Dit is het laatste GOAB jaar periode 2019 – 2022
  - Je mag max 50% van 2022 budget meenemen naar volgend jaar als GOAB reserve.
- De nieuwe GOAB periode loopt van 2023 – 2026
  - Er zijn geen wijzigingen voorzien
  - Er volgt een evaluatie van het instrument SPUK in 2024; van de indicatoren ws in 2025
  - *Mag gemeente input geven op de evaluatie? Waarschijnlijk wel. OCW vult aan dat ze ambtelijk blij zijn met de SPUK, het geeft inzicht in wat met de gelden gebeurt. Ook wordt geconcludeerd dat lokale politiek bepalend is.*
- Van het implementatieonderzoek 960 uur en pbm'er is de derde meting (over pbm'er in de ve) [openbaar](#). Hieruit blijkt dat het binnen bijna alle gemeenten is geïmplementeerd. Wel is er differentiatie in de manier waarop (als coach, ondersteunend, beleidsmatig of anders). De 4^e meting gaat najaar 2022 lopen, deze gaat over financiële middelen.
- Er komt aanvullende informatie over Peuterplein en Kleuterplein en Kaleidoscoop. Bij deze VVE-programma's speelt dat de maker het programma niet meer 'ondersteund'. Dat heeft verschillende mogelijke gevolgen voor aanbieders ve en de subsidiering door gemeenten. Bij Peuterplein geldt dat er alleen mogelijke gevolgen zijn wanneer de gemeente in de subsidieregeling heeft opgenomen dat een ve-programma in de Database Effectieve Jeugdinterventies moet staan. Peuterplein is daar niet meer in opgenomen. Het VVE-programma kan wel benut worden omdat de uitgever de materialen verstrekt en andere trainers de pm'ers kunnen (bij)scholen. Bij Kaleidoscoop zijn de ontwikkelingen nog wat onduidelijk. Het lijkt erop dat training in dit programma helemaal niet meer mogelijk is en dat daarmee alle certificaten na drie jaar komen te vervallen. De aanvullende informatie verschijnt zsm via www.goab.eu. De aanbieders ve zijn hierbij betrokken en ook van op de hoogte.
  - *Qua opties heb je de keus om te stoppen met deze methode of het gemeentebeleid aan te passen. Meestal is opgenomen in de subsidieregeling dat gekozen wordt voor een methode die voorkomt in de databank van het NJI. Dit is niet verplicht en kun je dus aanpassen. OCW vult aan dat de inspectie niet kijkt of het programma is opgenomen in de databank van het NJI, maar of er ontwikkelingsgericht gewerkt wordt en checkt de vier domeinen. Voor bijscholing kan ook gekozen worden voor VierVVE of generiek aanbod.*

Eén gemeente vraagt of gemeenten dit bekostigen. De meeste geven aan dat dit zo is, dat is een herkenbaar beeld.

- Kabinet en GOAB
  - De minister komt met een [Masterplan](#) Taal en Rekenen. Relevant in jullie gesprekken met het onderwijs. *VVE wordt kort genoemd. Bestuurders / schoolleiding moeten belang van het jonge kind gaan zien, de meeste hebben daar minimaal kennis van.*
  - *Eén gemeente geeft aan dat ze onderzoek gedaan hebben naar taalvaardigheid. Opvallend is dat er vanaf groep 5/6 een kentering is alsof ze stilstaan in ontwikkeling. Verklaring is dat in groep 1 t/m 4 veel taalaanbod is en dat het vanaf groep 5 gekoppeld is aan de kennismakken. Er is met de IJsselgroep ingezet op een integraal taalaanbod en de eerste resultaten zijn erg positief.*
  - Er vinden nog ambtelijke voorbereidingen plaats over de uitwerking van het Regeerakkoord, bijvoorbeeld de Rijke schooldag en bereik VVE verhogen.
  - Een conceptbesluit over het nieuwe KOT-fiscaal maximum tarief is uit. [Voorgesteld](#) is een tarief voor kinderdagopvang van € 8,97 (is 5,5% hoger dan € 8,50 nu). Dit heeft mogelijk gevolgen voor de gemeentelijke financiering en voor de bijdrage die de laagste inkomens/VE-ouders betalen (de kosten gaan met € 0,02 per uur omhoog voor de laagste inkomens).
  - Eerder is al besloten dat de [KOT](#) verruimd wordt voor mensen die (ook tijdelijk) in de WLZ zitten of meer dan 3 maanden in detentie. Dit zijn op dit moment mogelijk nog ouders die in aanmerking komen voor een SMI. *Let hier op en positioneer hen in de goede regeling.* Ook verdwijnt volgend jaar de 140% regeling: ouders mogen dan zoveel uur kinderopvang opnemen als ze wensen.
  - Er is een oproep gedaan voor [Rijke schooldag](#)-koplopers. Gemeenten die al een coalitie met school en kinderopvang hadden en een rijke schooldag aanbieden. Er volgen nog meer oproepen, o.a. via GKA.
  - *Een gemeente geeft aan dat je als kleine gemeente bijna niet mee kunt doen. Er is contact gezocht en er werd aangegeven dat het gebied uitgebreid moest worden. Daarop is ingezet en dat is gelukt, uiteindelijk kregen we toch terug dat het niet voldeed. OCW reageert dat het vervelend is dat je niet aan de aantallen voldoet terwijl de achterstanden wel degelijk aanwezig zijn. Er komen meer tranches.*
  - De [middelen](#) voor niet VVE-niet KOT (30M 'Asscher-middelen') continueren. Deze zijn in 2016 middels een bestuursakkoord gestart en worden via het gemeentefonds gestort. Je kunt daar ook terugvinden hoeveel je voor jouw gemeente ontvangt. Zie verdeling [gemeentefonds](#)
  - Er loopt een effectonderzoek toezicht en handhaving kinderopvang en de evaluatie van IKK. Eind 2022 verwacht SZW een kamerbrief over de resultaten en mogelijke gevolgen te versturen.

Onderwijsinspectie

- Er is weer een digitale vragenlijst rondgestuurd, in te vullen voor 1 juli: deze is uitgebreider dan voorheen. Dit komt o.a. door het lopend onderzoek naar taakuitvoering LEA
- Lopende onderzoek: Themaonderzoek taakuitvoering LEA en vve. Dit is een vervolg op een eerder onderzoek om meer zicht te krijgen in hoe gemeenten WPO artikel 167 en 167a en WVO 118a naleven.
- De inspectie is bezig het interbestuurlijk toezicht aan te passen. Zij zien toe op de GGD toezicht functie en op voorschoolse educatie. Dit willen ze meer samenbrengen, ook intern. En de rol meer naar een kritische meedenkrol brengen ipv enkel controlerend.
  - *OCW vult aan dat het gaat om het stroomlijnen van de deelgebieden, om andere verantwoording. Het lopend onderzoek bij VVE is ook gericht op de kwaliteit.*
- Er is [Nieuwsbrief](#) van de Inspectie speciaal voor gemeenten. Het advies is om je te abonneren op deze nieuwsbrief. We nodigen de Inspectie in maart uit om aan te sluiten bij de kenniskring voor een toelichting over het interbestuurlijk toezicht en het themaonderzoek LEA.

Overig nieuws

- Er is een ondersteuningstraject voor gemeenten, scholen en andere betrokkenen bij het onderwijs aan Woonwagengebieden, Roma of Sinti. Zie. www.owrs.nl voor meer info, de vraagbaak en de netwerkbijeenkomsten.
- In april verscheen een NPO [Kamerbrief](#) waarin is gemeld dat de bestedingstermijn NPO middelen verlengd wordt tot 31 juli 2025. Er volgt nog een brief vanuit DUO aan gemeenten (rond de zomer) waarin dit formeel wordt gemeld. Er is geen sprake van aanpassing in middelen voor gemeenten. Voor de scholen is de verdeling wel aangepast: meer middelen voor vo-leerlingen. De [voortgangsrapportage](#) funderend onderwijs en [voortgangsrapportage](#) over mbo en ho zijn ook verschenen en geven aan dat de implementatie van plannen vertraging heeft opgelopen door de laatste schoolsluitingen eind 2021. Ook in het mbo/ho kunnen middelen langer besteed worden – met een uitloopjaar in 2024.
  - *Een gemeente vraagt wie ervaring heeft met ouderbetrokkenheid en NPO. Het advies wordt gegeven om te kijken op onderwijskennis.nl en er wordt verwezen naar het actieplan onderwijs en zorg. PO en VO kunnen projecten aanleveren waarin een koppeling zorg-thuis en zorg-school gemaakt wordt.*
  - *Een andere gemeente geeft aan dat ouderbetrokkenheid binnen VVE lastig is. VVE-thuis, Kansrijke start en koppeling met Fier worden als tips gegeven.*
  - *Een andere gemeente geeft aan dat ze graag een koppeling wil maken met de NPO-middelen en het onderwijs. Ze willen bv vakantieactiviteiten inzetten. Hoe los je het op dat sommige kinderen hier wel voor betalen en anderen niet, mag je dat openstellen voor iedereen en dit bekostigen uit NPO? Ja, dit mag tot 31 juli 2025.*
  - *Als tip wordt nog meegegeven te kijken naar verruiming door ook kinderen van niet-KOT-ouders naar BSO activiteiten te laten gaan (met aanvullende gemeentelijke financiering).*
  - *OKO (Opgroeien Kansrijke Omgeving) voorheen het IJlandse model kan ook helpend zijn.*
  - *Een gemeente geeft aan dat ze in september een verdeling gemaakt hebben met het onderwijs. Zij richten zich vooral op alles wat met onderwijs te maken heeft en de gemeente richt zich op aanvullende zaken, zoals sport, spel, gebiedsteammedewerkers etc.*
- Handige links: onderwijskennis.nl met podcasts, themapagina's Jonge Kind en Onderwijskansen. Overzicht [effectieve interventies](#) OAB (oudere publicatie) en de [NPO helpdesk](#)

GOAB-ondersteuningstraject

- Verslagen bijeenkomsten
  - [Webinar](#) nieuwkomers
  - [Webinar](#) GOAB evaluatie 2019-2022
  - [Bijeenkomst](#) pbm'er in de voorschool
  - [Ouderbetrokkenheid](#) in de kinderopvang
- Alle bijeenkomsten zijn terug te kijken
- [Podcast](#) inzet NPO middelen (Woerden en Assen)
- Eerste [kennisclip](#) over onderwijs aan nieuwkomers.
- [Nieuwsbrief](#) met relevante OAB nieuws. [Hier](#) aanmelden
- LinkedIn Groep GOAB: [hier](#) aanmelden

OEKRAINSE VLUCHTELINGEN IN OPVANG EN ONDERWIJS

Op 13 juni zijn de bedragen gepubliceerd ([brief 13/6](#)). In de meest recente [ledenbrief](#) van de VNG zijn de verschillende tegemoetkomingen op een rijtje gezet. Ook op de [VNG site](#) is hier meer over te vinden.

Er is nog geen aparte, aanvullende informatie over vergoedingen van (kinder/peuter)opvang of ve. In de derde [handreiking](#) van het Rijk staat wel weer meer en aanvullende informatie over het onderwijs. Onlangs is wel bekend gemaakt dat ouders met een partner woonachtig *buiten* de EU KOT kunnen [aanvragen](#). Dit geldt dus

voor Oekraïense ouders maar ook voor andere ouders met een partner in het buitenland. Voorschotten kunnen worden aangevraagd bij Toeslagen, ook al voordat de formele besluitvorming door de beide Kamers is gegaan. Brancheorganisaties hebben dit eind mei kenbaar gemaakt aan kinderopvangaanbieders.

Tijdens de kring zijn nog een aantal issues/vragen naar voren gebracht:

- Geef je wel of geen onderwijs in het Oekraïens? [LOWAN](#) kan hier mogelijk bij adviseren. Kijk ook naar [onderwijsvooroekraine.nl](#)
- Gemeenten geven aan dat leerlingen geplaatst zijn, dit is wel verschillend. In sommige gemeenten is geen taalschool, leerlingen worden dan opgevangen op scholen in de buurt van de opvang. Soms is ook een koppeling gemaakt met AZC peuters.
- Meer informatie over leerlingenvervoer vergoedingen staat in de brief van 13-6. Dit is voor de periode 1 maart tot 16 juli met als peildatum 6 mei.
- Over VE aan Oekraïense peuters wordt aangegeven dat een aantal daar ervaringen mee heeft. PM'ers geven aan dat ze verbaasd zijn hoe snel de kinderen de NL taal oppakken. Kinderen zijn vooral heel blij. Als knelpunten wordt aangegeven dat er weinig plekken vrij zijn en het personeelstekort bij KOV. Gemeenten hanteren een voorkeursbeleid: eerst VE, dan Oekraïense kinderen.
- Onderwijs aan Oekraïense kinderen is verschillend per gemeente. Een aantal scholen gebruikt de lesmaterialen van LOWAN, dit gaat goed. Scholen merken dat er ook ingezet moet worden op de sociaal emotionele ontwikkeling, dat is nog wel zoeken hoe. Tips zijn welkom.
- Vanuit inspectie is aangegeven dat de verdeling over scholen op de lange termijn niet de bedoeling is, toewerken naar een tijdelijke voorziening. Daarbij moet dan ook het vervoer geregeld worden. Het voordeel daarvan is dat alles op één locatie is, het nadeel is dat leerlingen niet in de eigen buurt van de opvang zijn.
- Er worden weinig personeelsproblemen ervaren, soms worden leerkrachten ingezet die eigenlijk al met pensioen waren maar hier graag voor weer aan het werk willen. Soms staan zelfs twee leerkrachten voor de groep. Waar mogelijk wordt ook de inzet van tolken, ouders van de Oekraïense kinderen ingezet.
- Is er al een koppeling gemaakt met GOAB, bijvoorbeeld rondom bestaande voorzieningen als zomerscholen en deze ook openstellen voor leerlingen uit Oekraïne?
- Een gemeente heeft een brief ontvangen via het onderwijs (Nota voorhang ministeriële regeling tijdelijke onderwijsvoorzieningen voor ontheemden) met de vraag wat ze daarmee moeten. OCW bekijkt de brief en koppelt dit terug.

Deze en andere vragen kun je ook op het VNG-forum over Oekraïne stellen of bij de raden of brancheverenigingen kinderopvang.

TOELEIDING EN BEREIK

Er is een aantal landelijke ontwikkelingen (geweest) die invloed hebben op toeleiding en bereik van ve. Te denken valt onder andere aan:

- Het nieuwe kabinet wil het bereik VE verhogen. Onduidelijk is wat hoog is en hoe hoog het nu landelijk gemiddeld is. Herkennen jullie dit in de eigen gemeente?
- Corona heeft druk gelegd op indiceren en toeleiden: al weer helemaal bij?
- Bereik monitor blijkt soms best ingewikkeld, zeker door AVG
- Rijk wenst regie bereik en toeleiden door gemeente, maar gemeente staan op enige afstand

De [handreiking](#) van Kennisnet over AVG en informatieoverdracht tussen kinderopvang en onderwijs werd in een andere kenniskring door een aantal gemeenten aangehaald als bron voor meer informatie.

- *OCW meldt dat uit jaarlijkse Inspectievragenlijst een bereik VE van 85% gemiddeld is in Nederland.*
- *Een gemeente geeft aan dat de provincie Friesland een toelatingsmonitor uitgevoerd heeft. Dit geeft interessante cijfers, de inzet per gemeente is zichtbaar.*
- *Een gemeente geeft aan dat kinderen die VE nodig hebben oververtegenwoordigd zijn in Oost-Groningen. Kinderen komen makkelijk in aanmerking, maar uiteindelijk komen ze niet allemaal op een VE locatie terecht. In dat deel zit ruis. VE wordt door ouders als iets negatiefs gezien. Ze willen inzetten op een campagne om het aanzien van VE te verbeteren. Het advies wordt gegeven om te kijken naar de stad Den Haag.*
- *Een gemeente geeft aan dat ze een medewerker van de GGD (peuterconsulent) hebben ingezet bij bepaling VE. Deze gaat op bezoek bij ouders waardoor ouders goed geïnformeerd worden en meer leerlingen daadwerkelijk gaan.*
- *Een gemeente geeft aan dat ze de doelgroep indicatie verruimd hebben om zo het gat tussen de indicatie en de werkelijke plaatsing te verkleinen. Er is overleg met de GGD wat ze kunnen doen.*
- *Bij een andere gemeente houdt een indicatiegever vinger aan de pols. Een andere gemeente heeft het bij de GGD belegd zodat ze zicht krijgen op deze groep.*
- *Een gemeente geeft aan dat het bereik tussen de 40 – 50% ligt. De GGD daar geeft aan dat het lastig is om met alle doelgroep definities om te gaan. Ook krijgen sommige kinderen geen indicatie omdat ze niet naar een VVE locatie gaan. Er zit veel verschil in de samenwerking met GGD / GGZ, ze zijn wel een partner. Focus op het gezamenlijke doel: 100% bereik en vraag vooral naar wat bindt.*
- *Een gemeente geeft aan dat de GGD een extra huisbezoek en telefonisch contact ingezet heeft, het is nog niet duidelijk welk effect dit heeft. Een gemeente geeft aan dat ze vastgelegd hebben dat de GGD per kwartaal aan de gemeente verantwoordt, bij sommige is dit vaker (bv maandelijks).*
- *Als tip wordt nog de boekstartcoaches van het consultatiebureau meegegeven als optie om in te zetten.*
- *OCW vraagt of er voldoende ruimte is of dat er verruiming zinvol is. Gemeenten geven aan dat ze wel op zoek zijn naar de verbinding thuis, bv. VVE-thuis. Er wordt geen beperking ervaren in de toeleidingmiddelen. Als voorbeeld wordt aangegeven dat sommige gastouders best in staat zijn VVE te geven.*
- *Een gemeente geeft aan dat consultatiebureaus een andere ontwikkeling inzetten door de eerste twee bezoeken wel verplicht te stellen en het daarna aan ouders over te laten (bv bij een tweede of volgend kind is bezoek daarna niet meer automatisch. Anderen hebben dit nog niet gehoord. Marco heeft getracht hier meer informatie over te vinden na afloop, maar daarover niets concreet gevonden.*
- *Rondom de bereikmonitor wordt aangegeven dat de AVG dit niet altijd makkelijk maakt. Als gemeente heb je de regie, maar je bent ook afhankelijk. Hierdoor ben je verantwoordelijk voor processen waar je niet altijd invloed op hebt.*
- *Een gemeente geeft aan dat het rondom de peutermonitor lastig is een totaalbeeld te krijgen. De GGD heeft moeite met toestemming van de ouders, uploads zijn dan niet altijd kloppend. Financieel is dit aantrekkelijk, maar voor toeleiding – bereik niet ideaal*
- *Een aantal keren wordt Hardenberg als voorbeeld genoemd. Zij hebben 100% bereik.*

AFRONDING

Na de zomer komen wij met nieuwe data voor de kenniskringen in schooljaar 2022/2023. Dit zal een combinatie van digitale en fysieke bijeenkomsten zijn, waarschijnlijk in november de eerste.

Een gemeente vraagt of er andere gemeenten zijn die de VE leeftijd verlagen van 2,5 naar 2 jaar. Een aantal reageert en contact wordt gelegd.